

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-03-04

Närvarande: F.d. justitieråden Gudmund Toijer och Mats Anderson samt justitierådet Marie Jönsson

Förbättrat stöd i skolan

Enligt en lagrådsremiss den 29 januari 2026 har regeringen (Utbildningsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i skollagen (2010:800),
2. lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i skollagen (2010:800).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Karin Flemström, biträdd av departementssekreteraren Karin Lindqvist.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i skollagen

Allmänt

På flera ställen i författningskommentaren finns hänvisningar till den (i lagrådsremissen om nya läroplaner) föreslagna nya definitionen av undervisning i 1 kap. 3 §. Undervisning är enligt den definitionen processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen bestäms och leds av lärare eller förskollärare, och som syftar till barns eller elevers utveckling och lärande mot mål som anges i skollagen samt i förordningar och andra författningar som ansluter till lagen, genom att lärarna och förskollärarna förmedlar och förankrar kunskaper och värden hos barnen och eleverna.

I författningskommentarerna har definitionen i den här lagrådsremissen på några ställen närmast kommit att behandlas som en materiell bestämmelse. Exempelvis står det i kommentaren till 3 kap. 5 a § att det av definitionen följer att stödundervisning ska bedrivas av lärare, medan det i anslutning till 3 kap. 8 § anges att undervisning i en mindre undervisningsgrupp ska bestämmas och ledas av lärare och att det är lärarna som ska förmedla och förankra kunskaper och värden hos elever, något som anses följa av hur undervisning definieras.

Enligt Lagrådet är det angeläget att upprätthålla distinktionen mellan en definition och en materiell bestämmelse där definitionen ingår; det bör göras tydligt att det är en materiell bestämmelse som rättsligt reglerar en viss situation och det bör preciseras vilken materiell bestämmelse som är aktuell. Till viss del synes kommentarerna – inte minst när det gäller 3 kap. 8 § – ha lärarna som adressat. Lagrådet vill framhålla att lärarnas uppgifter och ansvar inte direkt

kan härledas ur definitionen utan måste kunna utläsas av en materiell bestämmelse, exempelvis 2 kap. 15 § där det anges bland annat att de legitimerade lärarna har ansvar för den undervisning som de bedriver.

3 kap.

5 a §

Paragrafen innehåller bestämmelser om stödundervisning. Enligt Lagrådet bör författningskommentaren vara mer koncentrerad till vad läsaren behöver för att tolka och tillämpa paragrafen. Exempelvis bör det tydligare förklaras vad som ligger i lagtextens uttryck att "en elev riskerar att inte kunna följa undervisningen". Sålunda har det vid föredragningen upplysts att lärarens anmälan om ett stödbehov ska göras till rektorn redan vid en låg risk, något som dock inte framgår av författningskommentaren och inte heller kan direkt läsas ut ur lagtexten.

Med tanke på att rektorn vid en anmälan ska agera skyndsamt framstår det vidare som följdriktigt om det klargörs i vad mån ett motsvarande krav på skyndsamhet gäller också för läraren.

8 och 11 §§

I 8 § finns det regler om hur särskilt stöd får ges. Enligt förslaget kommer paragrafen att innehålla regler av olika natur och med olika detaljeringsgrad. Enligt Lagrådets uppfattning bör paragrafen koncentreras kring de grundläggande reglerna om särskilt stöd. Det som anges om särskilt stöd i form av mindre undervisningsgrupper eller enskild undervisning hör sakligt sett mer samman med reglerna om åtgärdsprogram och kan därför tas upp i nära anslutning till de bestämmelserna. Lagrådet föreslår att innehållet från 8 § i de delarna

blir en 11 §. Den föreslagna 11 § bör därför med vissa ändringar göras till 11 a §.

Enligt Lagrådet kan 8, 11 och 11 a §§ ges följande lydelse, något som leder till följdändringar i förslagen till 9 § och 5 kap. 12 och 13 §§ samt till att ändringarna i 22 kap. 5 och 7 §§ kan utgå.

8 § Om en utredning enligt 7 § visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges ett sådant stöd.

Särskilt stöd får ges i stället för den undervisning som eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna.

Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet om det inte är uppenbart obehövt.

11 § Ett åtgärdsprogram enligt 9 § får innebära att särskilt stöd ska ges i form av en mindre undervisningsgrupp eller som enskild undervisning, eller på något annat sätt som är anpassat till elevens behov.

11 a § Ett åtgärdsprogram enligt 9 § får innebära att särskilt stöd ska ges i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 22 kap., endast om kraven i 22 kap. 5 eller 7 § är uppfyllda.

Ett beslut enligt första stycket får avse högst en termin åt gången.

8 a §

I paragrafen behandlas särskilt stöd till elever vid resursskolor. Innebörden är att reglerna om utredning (7 §) och utformning av särskilt stöd (8 §) inte ska tillämpas för elever vid resursskolor. Lagtekniskt är det dock tillräckligt att undanta 7 §, eftersom 8 § inte kan aktualiseras självständigt.

Paragrafen och rubriken före paragrafen bör enligt Lagrådets uppfattning ges följande utformning.

Stöd till elever på resursskolor

Vid skolenheter där utbildningen är begränsad till att avse elever som är i behov av särskilt stöd (resursskolor) ska varje elev vid resursskolan ges särskilt stöd. För sådana elever ska 7 § inte tillämpas.

Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet om det inte är uppenbart obehövt.

8 b §

Paragrafen innehåller undantag från vad som annars gäller om utredning och utformning av särskilt stöd. Den tar sikte på nyanlända och vissa andra elever. Paragrafen och rubriken före paragrafen bör ges en något annorlunda utformning i syfte att göra innehållet tydligare.

Stöd till nyanlända

För nyanlända och andra elever vars kunskaper har bedömts enligt 12 c § gäller att om elevens stödbehov har bedömts kunna tillgodoses genom en åtgärd till stöd för nyanlända ska bestämmelserna i 7 och 9–12 §§ inte tillämpas.

Förslaget till lag om ändring i lagen om ändring i skollagen

3 kap. 12 k §

Lagen om ändring i skollagen är tänkt att träda i kraft tidigare än det nu aktuella förslaget. Följaktligen blir det rätteligen här fråga om en ändring av själva skollagen, inte av ändringslagen. Det för också med sig att nu aktuellt förslag måste föras med en bestämmelse om ikraftträdande. Enligt uppgift vid föredragningen ska ikraftträdande ske den 1 juli 2028.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.